

สุมน ห้อยมาลา 2552: การยอมรับของเกษตรกรและผู้บริโภคต่อพันธุ์ข้าวหอมมะลิทนน้ำท่วมที่ปลูกในพื้นที่น้ำฝนของประเทศไทย ปรินญาวิทยาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและพัฒนาการเกษตร) สาขาวิจัยและพัฒนาการเกษตร โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
หลัก: รองศาสตราจารย์อภิชชาติ วรรณวิจิตร, Ph.D. 100 หน้า.

ข้าวหอมมะลิ ๘๐ เป็นพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิที่ได้ปรับปรุงให้มีลักษณะทนน้ำท่วมฉับพลันที่เป็นปัญหาสำคัญในการปลูกข้าวแบบนาฝน ข้าวหอมมะลิ ๘๐ ได้ถูกนำไปส่งเสริมให้กับเกษตรกรรู้จักครั้งแรกที่จังหวัดยโสธร อำนาจเจริญ และอุดรดิตถ์ ในปี พ.ศ. 2550 จึงได้มีการประเมินการยอมรับของเกษตรกรและผู้บริโภคต่อพันธุ์ข้าวหอมมะลิ ๘๐ ในปี พ.ศ. 2550-2551 ได้ทำการทดสอบข้าวหอมมะลิ ๘๐ ในพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมฉับพลันโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการทดสอบการชิม เป็นเครื่องมือ

จากการวิเคราะห์เจตคติของเกษตรกร พบว่า ส่วนใหญ่เกษตรกรชอบลักษณะรวง เมล็ดข้าว ความหอม และความนุ่ม ของข้าวหอมมะลิ ๘๐ ที่ระดับคะแนนเท่ากับข้าวขาวดอกมะลิ 105 ยกเว้นลักษณะทรงต้นที่เกษตรกรชอบข้าวหอมมะลิ ๘๐ มากกว่า เนื่องจากข้าวหอมมะลิ ๘๐ มีลำต้นแข็งแรง แตกกอดี ทั้งยังขายได้ราคาเดียวกันกับข้าวดอกมะลิ 105 เมื่อประกอบกับคุณสมบัติในการทนน้ำท่วม เกษตรกรจึงตัดสินใจปลูกข้าวหอมมะลิ ๘๐ ต่อไปแม้ว่าในสภาพปลูกในปี 2551 จะไม่มีปัญหาน้ำท่วมก็ตาม เมื่อนำเมล็ดข้าวหอมมะลิ ๘๐ ไปวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพการหุงต้มและเคมี พบว่าปริมาณสารความหอม 2AP ของข้าวกล้องอยู่ในช่วง 1.5-2.7 ppm เปรียบเทียบกับ 1.8-2.5 ppm ในข้าวขาวดอกมะลิ 105 ร้อยละของอะมิโนโลสอยู่ในช่วง 12-17 อุณหภูมิแป้งสุกน้อยกว่า 70 องศาเซลเซียส ซึ่งใกล้เคียงกับข้าวดอกมะลิ 105 ยกเว้นความกว้างของเมล็ด และร้อยละการขัดสีที่ข้าวหอมมะลิ ๘๐ สูงกว่าข้าวดอกมะลิ 105

เมื่อประเมินการยอมรับของผู้บริโภคจากข้าวที่เก็บเกี่ยวจากพื้นที่ดังกล่าว พบว่า ส่วนใหญ่ให้การยอมรับคุณภาพหุงต้มของข้าวหอมมะลิ ๘๐ เนื่องจากข้าวหุงสุกแล้วมีลักษณะความหอม นุ่ม เมล็ดขาวและสวย ที่เหมือนกับข้าวขาวดอกมะลิ 105 ผู้บริโภคมีความต้องการที่จะซื้อไปหุงรับประทาน